

פניתי לעוד הרבה כתובות, בבקשת עזרה. פניתי לחנה לוי, מתנהלת ויצו. פניתי לעורכי דין ולאישי ציבור. למי לא פניתי? אף אחד לא עזר. אינני יודעת למי עוד אפשר לפנות. כשקראתי את הכתבה בהעולם הזה, שמחתי קיוויתי, שאולי עכשיו מישהו יתערר להציל את הילדים האלה. אני מתחננת: הצילו את הילדים. הרי לא ייתכן שבכל מדינת ישראל לא יהיה מישהו שידאג לילדים קטנים, שנולדו בלי תקווה, וחיים בסבל ויסורים עד שימותו.

„אוי, אני לא יכולה לראות את זה“, כיסתה הרופאה את עיניה, בראותה את הילדים הפצועים, הרזים, הנמקים במיטותיהם

בתגובה על האשמותיה של מרי ים דובוב, משרד מנהל „בית-פני חסוי“, עוררה הדין צבי מנור, את ההצורה הכאה:

- אין זה נכון שהילדים במוסד רעי בים הם אוכלים לשובע. אפילו יותר ממה שהם צריכים לקבל. במקומות אחרים הרבה יותר גרוע.
- רק שלושה ילדים מסוגלים להגיע למטבח. השאר אינם יכולים לנוע, מרורי חקים למיטתם או לכיסא.
- היתה ילדה שנקשרה. זוהי ילדה מופרעת, שגרמה נזקים, ולכן קשרו אותה. גם בבית-החולים לחולי-נפש קושרים חוץ לים מתפרעים.
- כל הסיפור כדבר הפירות הוא מסורף. הוא בכלל לא נבהל מזה.
- הלכתי להתלונן במשרד הסעד, בשדר רות-ירושלים 22. ביפו. סיפרתי על מה שמתרחש בבית-פנחסין. „הכל יהיה בי סדר“, הבטיחו לי, ושלחו אותי הביתה. אחרי כמה זמן, באה ביקורת ממשרד הסעד. מובן שהם הודיעו למנור מראש מתי הם באים. הביקור היה לעג לרש. מנור קיבל אותם במשרד שלו. הגיש להם קפה ועוגות וניהל איתם שיחה נעימה. בינתיים, הכריזה אליזבט על מצבי חירום: היא חילקה לנו במהירות סדינים נקיים כדי לפרוש על המיטות של הילדים. את הילדים הערומים הלבישו, ולמטבח הורו להכין ארוחה חגיגית.

שהיו יכולים ללכת על הרגליים, היו מתגנבים למטבח לנסות לגנוב אוכל. העונש שאלזבט היתה נותנת להם בי מקרה כזה: היו קושרים אותם לכיסא, ולא נותנים להם לזוז. הילדים היו מקבלים גם מכות על כל צעד ושעל. בגלל המכות, הרעב, ההונחה, והמצב ההתחלתי הירוד שלהם, ניראו כל הילדים כמו שלדים. אני זוכרת ילד אחד, מנחם, שהייתי בטוחה בהתחלה שהוא בן ארבע. אחר כך סיפרו לי שהוא בן 13.

ישן בחוץ, כמו כלב

חד הרברים הכי מדכאים היה קורה במוסד בשעה ארבע לפנות בוקר. היה לנו במוסד עובד בשם חיים. הוא היה אילם, מפגר גם כן, בן 50 אולי. מנור הביא אותו מהמוסד למפגרים מבר גרים בראשון-לציון, ששייך לשותף שלו, יוסף שטיינהארט, שהוא הבן של אליי זבט.

חיים היה ישן בחוץ על הריצפה. כמו כלב. כל יום, בארבע בבוקר, הוא היה מעיר את הילדים מהשינה, ומתחיל להור ציא אותם. על גבו, מהמיטות. הוא היה מנקה את הגומי שעל המיטה, ומחזיר את הילדים למיטות. בלי שמיכות. בלי סדינים. בקיץ, בחורף, אותו דבר. חיים היה יצור אומלל לא פחות מהילדים. גם הוא היה תמיד רעב, והמטפלות, שהיו מרחמות עליו, היו מביאות לו תמיד אוכל.

יום אחד הבאתי למוסד בתורה בשם חיה גרוסמן, כשביל לעבוד שם. כשהיא ראתה את הילדים, היא התעלפה.

מטפלות, עובדות על הכביש

יום חמישי, היה המוסד מקבל משרד הסעד ארגונים עם פירות. בסביבות שעה שש, היה צבי מנור מגיע

במכונית שלו, ולוקח את הארגונים. הילדים לא ראו את הפירות. היתה במוסד ילדה עיוורת אחת, בת 14, שנראתה כמו בת ארבע. היא לא היתה מסוגלת לאכול שום דבר, מלבד תפוחי-עץ. אבל כשהתפוחים שלה היו מגייעים, המטפלות היו אוכלות אותם. הילדים ישנים בצפיפות נוראה, מיטה נוגעת במיטה. חתולים נכנסים בלילה לתדרים וישנים במיטות על יד הילדים. עכברים וחרקים ממלאים את כל מקום. אחדות מהמטפלות היו פשוט זוננות. איתי במשמרת-לילה היו שתי צעירות, קטינות, מרים ולאח, שבמקום לשמור על הילדים, היו יוצאות כל לילה לכביש, עלייד השער, ושוכבות עם תיילים מהם סביבה. באותו זמן, היו הילדים בוכים לכוס מים, ולא היה מי שיתן להם.

„שימותו – לא אצלי“

שידד היה חולה, מנור היה מת זיק אותו עד הרגע האחרון, ורק אז

* השמות מוסווים.